

Pâine și pește. Minunea înmulțirii celor cinci pâini și doi pești

Scris de Alexandru Lucian

Sâmbătă, 06 August 2011 20:57 - Ultima actualizare Duminică, 07 August 2011 08:18

Pericopa evanghelică a acestei duminici redă una din cele mai mari minuni săvârșite de Domnul nostru Iisus Hristos, o minune în fața unui auditoriu impresionant, cinci mii de bărbați afară de femei și de copii. După ce a vindecat pe bolnavi, le-a redat sănătatea trupei și sufletească Mântuitorul Hristos S-a îngrijit și de partea materială, le-a asigurat și hrana celor ce l-au urmat pe jos din cetăți. Sfântul Evanghelist Matei pune această minune după dispariția prematură a Sfântului Ioan Botezătorul, moartea lui determinându-L pe Mântuitorul Hristos să se retragă în loc pustiu, în apropierea orașului Betsaida. Totuși mulțimile aflate acum fără păstor deoarece Sfântul Ioan Botezătorul era recunoscut de către toți ca fiind prooroc îl căutau pe Domnul Hristos. La o primă vedere atitudinea Mântuitorul ne pare ca fiind una nefirească deoarece a căutat liniștea, a căutat un prilej de a Se ruga dar sfintele evanghelii ne spun că l s-a făcut milă de ei. Simplitatea oamenilor neînvințați care îl căutau cu o simplă nădejde, de a dobândi leacul durerii și în același timp își arătau disponibilitatea spre primirea învățaturii evanghelice după cum notează Sfântul Evanghelist Luca (Luca IX, 11).

După ce „a început să-i învețe multe” (Marcu VI, 34) făcându-se seară, ucenicii prezenți i-au recomandat Mântuitorului să dea drumul mulțimilor spre a se duce să-și procure hrana. Răspunsul primit este unul pe atât de surprinzător dar și în materie să-i facă responsabili pe ucenici: „Dați-le voi să mănânce” (Matei XIV, 16). În mediul iudaic masa principală a zilei avea loc spre ora 17 iar ei nu aveau decât cinci pâini (în fapt cinci turte, cum se făcea în mod obișnuit pâinea în casele evreiești) și doi pești. La porunca Mântuitorului acestea au fost aduse la El cerând mulțimilor să se așeze pe iarbă. În fața tuturor oamenilor Domnul Hristos a privit la cer, a binecuvântat, și frângând a dat ucenicilor pâinile, iar ucenicii mulțimilor încât nu numai că au ajuns pentru toate persoanele dar a și rămas douăsprezece coșuri pline cu firimituri. În plan simbolic textul evanghelic de astăzi ne arată din nou pronia, purtarea de grijă a lui Dumnezeu, mila față de creația Sa. Pentru că în clipa în care căuta singurătatea i-a primit, i-a învățat, i-a vindecat și nu în cele din urmă le-a asigurat și hrana. Privită din acest unghi înmulțirea pâinilor și a peștilor nu este decât o prefigurare a ospățului din Împărăția lui Dumnezeu. De ce tocmai pâinea și peștele au fost înmulțite? Pentru că erau principalele alimente ale galileenilor de rând. Iar acest lucru este valabil pentru toată lumea din toate timpurile în ceea ce privește necesitatea pâinii, alimentul de bază pe care îl cerem zi de zi de la Dumnezeu după cum rostim în Rugăciunea Domnească.

Pâinea presupune aratul ogorului, sămânța truditului, schimbarea văzduhurilor în ploi, nașterea ploii, umezeala potrivită a pământului și a atmosferei, schimbările de temperatură, alternanța lunii, nopții cu stele, care se sting tremurând, ivirea spicelor, coacerea potrivită a roadelor, pătimirea recoltei, chinuitul treieratului, lucrarea morii, aruncatul celor prisositoare, plămădirea meșteșugită și participarea indispensabilă a focului. O întreață suită de activități spre a dobândi necesarul traiului zilnic după lesne putem vedea. Sfântul Apostol Pavel recomanda cu tărie locuitorilor din Tesalonic: „Dacă cineva nu vrea să lucreze, acela nici să nu mănânce” (II

Tesaloniceni III, 10) însă înmulțirea alimentelor din Evanghelia de astăzi spre a ajunge tuturor este rodul rugăciunii. De aici avem obiceiul de a ne ruga înainte și după servirea meselor, obicei ce demonstrează că fără ajutorul primit de la Dumnezeu acestea nu ar fi fost posibile. Sfinții Părinți au văzut în această minune o legătură cu Cina cea de Taină și în privința acțiunilor săvârșite de Mântuitorul Hristos la ambele evenimente. Se poate observa asemănarea de termeni folosiți de Sfântul Evanghelist; spre exemplu „le-a frânt” – gestul acoperă trei semnificații: masa cotidiană a unei familii iudaice („prezidată” de capul familiei, tatăl, care binecuvintează, frânge și împarte pâinea comensalilor), Cina cea de Taină și euharistia celebrată de comunitățile creștine. La această minune iar parte activ ucenicii Mântuitorului: ei propun slobozirea poporului, primesc porunca să îl hrănească, aduc la Iisus hrana existentă, o împart și, în sfârșit, strâng rămășițele. De asemenea trebuie menționat că nimeni nu a cerut dar toți au primit, nimeni nu a fost nedreptățit sau păgubit. Douăsprezece coșuri trimite la numărul semințiilor lui Israel, care sunt chemate să participe, toate, la ospățul mesianic, pe când „cinci mii” corespunde numărul pâinilor, înmulțit cu o mie. Numărul bărbaților poate fi luat drept o indicație că învățătura Mântuitorului nu era o predică pioasă, de care sunt mai atrase femeile, ci o predică de idei, bărbătească, antrenând controverse și antiteze. Femeile nu aveau educația pe care o au astăzi, ca să fie interesate și să participe cu bărbații la astfel de prelegeri. Dar erau atrase de faima vorbitorului și, mai ales, de minuni, de proorocii.

Mântuitorul Hristos S-a numit „Pâinea vieții; cel ce vine la Mine nu va flămânzi și cel ce crede în Mine nu va înseta niciodată” (Ioan VI, 35) în sensul că El aduce învățătura cea cerească de la Dumnezeu Tatăl dar minunea de astăzi ne arată că Domnul Hristos ne dă nu numai pe plan spiritual ci și în concretul realității pâinea. Simbolul muncii, pâinea nu este aruncată niciodată și mai mult decât atât cu pâine și sare sunt întâmpinați conducătorii și ierarhii. Sfântul Ioan Gură de Aur vedea în această pericopă evanghelică un îndemn la solidaritate și spunea în felul următor „tu dai pâine și dobândești viața cea veșnică; tu dai haină și dobândești veșmântul nemuririi; tu îngăduiești locuirea sub acoperământul tău și dobândești împărăția cerului; tu dai cele trecătoare și primești în locul lor pe cele ce trăiesc în veci”. Marele apologet latin Tertulian afirma „Hristos este pâinea noastră, fiindcă El este viața și pâinea vieții. Astfel cerînd pâinea cea de toate zilele, cerem veșnicia lui Hristos și nedespărtirea de trupul Lui”. Peștele va deveni și el un simbol creștin pentru că fiecare literă a cuvântului în limba greacă *ichtys* era prescurtarea formulei „Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu Mântuitor”.

Ce trebuie reținut din acest fragment evanghelic

este puterea dumnezeiască a Mântuitorului de a găti masă într-un loc pustiu dar cu iarbă – semn al rodniciei, al primăverii în Țara Sfântă precum și bogăția hranei privită în raport cu cei ce au consumat-o și ceea ce a și prisosit. În același timp ne transmite și faptul că poate cel mai important mod de a-l ajuta pe cel ce nu are este oferirea pâinii, a hranei având în vedere vitalitatea ei pentru viața noastră.

Pentru Sighet-Online.ro, Alexandru Lucian, student la Facultatea de Teologie din Iasi